

Versenyfutás az időben, avagy a szakmák jövője a technológiai robbanás kihívásai tükrében

Eltűnnek-e a szakmák a mesterséges intelligencia miatt?

Eltűnnek a szakmák? Susskind elmélete

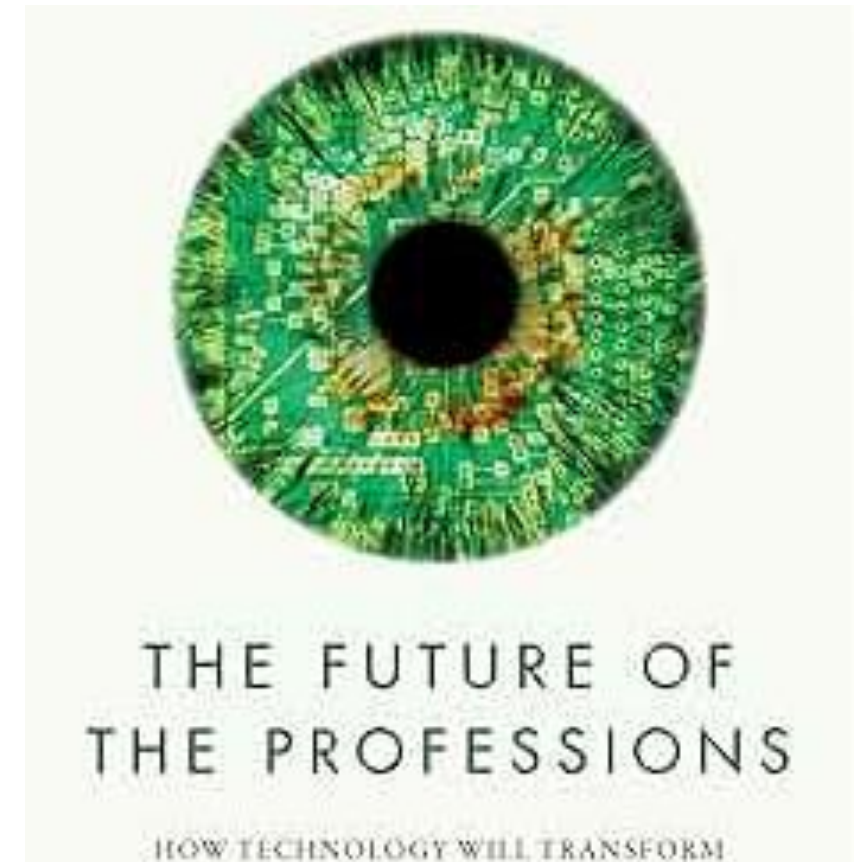
Richard Susskind elmélete a szakmák eltűnéséről

- Richard Susskind (The Future of Professions és How to Think About AI) szerint az ún. tudásalapú szakmák, (professions – orvos, jogász, tanár, lelkész, mérnök, programozó, marketinges, menedzser – nagyjából mindenki aki ma egyetemi képzésben részesül) egyszerűen **el fognak tűnni, mert az állampolgárok közvetlenül férnek hozzá majd a szakmák tudásához, így ők kiiktatódnak.** (disintermediated)
- Sokan ez ellen úgy érvelnek, hogy a gépek „nem gondolokdonak”, ezért nem lesznek képesek pótolni a szakembereket.
- Őszerinte ugyanakkor a tudás teljesen lényegtelen hogy honnét jön és milyen folyamat előzi meg. A megoldás a lényeg! (Process oriented és output oriented gondolkodás – szerinte a process oriented gondolkodás: hiba.)
- Mindegy hogy egy gép hogyan jut egy jó eredményre, tanácsra, kódra, döntésre, ha az JÓ
- Így ő nem egyszerűen azt mondja hogy a tudásmegszerzésbe az MI-t be kell kapcsolni, hanem hogy egy idő után a tudást **NEM kell egyáltalán megszerezni**, mert a tudás teljesen lényegtelen hogy honnét jön és milyen folyamat előzi meg. A megoldás a lényeg!

A *The future of the professions* gondolatmenete

- Senki sem tud mindent.
- A hétköznapi embereknek ezért segítségre van szükségük problémáik megoldásában vagy céljaik elérésében.
- A szakmák a speciális tudás kapuőrei, leküzdvé azt a problémát, hogy egy személy korlátozott tudással rendelkezhet bizonyos területeken.
- Hogyan osztjuk meg a szakértelmet (tudást) a társadalomban?
- Ipari forradalom: nyomtatott (elméleti) tudás – a tudáshoz való hozzáférés – helyesebben a tudás egyedi esetekben történő alkalmazásához való hozzáférés elsődleges eszköze, hogy **egy szakemberhez fordulunk**.
- Emiatt megköttetik a „nagy alku”: ők fektetnek be a tudás megszerzésébe, majd a tudás alkalmazásának megtanulásába, a társadalom pedig fizet ezért.
 - „Hagyományos szakmáinkat azért hoztuk létre, hogy segítsünk az embereknek leküzdeni korlátozott megértésüket, és ők kapuőrként működnek, akik fenntartják, értelmezik és alkalmazzák azt a gyakorlati szakértelmet, amelyből hasznunk húzni.” (54)
- Internet alapú tudástársadalom: egyre hatékonyabb gépek, amelyek önállóan vagy nem szakember felhasználókkal működnek, számos olyan feladatot átvesznek, amelyek történelmileg a szakmák privilégiuma voltak.
 - „Mi lenne, ha teljesen más módokat tudnánk bevezetni arra, hogy az emberek hozzáférhessenek a speciális tudáshoz?” (50)
- A szakmai tudás magában foglalja a könyvekben található elméleti tudást ÉS a „know-how”-t, azaz a könyvekben foglalt absztrakt tudás értelmezését és alkalmazását (hallgatólagos, eljárási, ökölszabályokat) – a gyakorlati tudást.
- A nagy teljesítményű gépek nemcsak az elméleti tudást sajátítják el, hanem megtanulhatják a tudás alkalmazását egyedi esetekben és kérésekre, azaz **megszerezhetik a gyakorlati tudást: a szakemberekre mint kapuőrökre ez esetben már nincs szükség.**

Gyakori ellenvetés: nagyobb lesz az igény a szakmai tudásra, és új szakmák, feladatok is létre fognak jönni.

1. Valóban igaz, hogy a szakmai feladatok közül sok látszólag nem rutinszerű feladat valójában rutinszerűvé tehető, **és egyre több nem rutinszerű feladatot is el tudnak majd végezni a gépek?** (Az MI)

Válasz – igen, a szakmai életben gyorsan növekvő trend van, miszerint a gépek átveszik a szakmai feladatokat

2. Általánosságban csökkenni fog azoknak **a feladattípusoknak a köre**, amelyekben a szakemberek megtartják az előnyüket a gépekkel szemben, de kérdés lesz-e elegendő növekedés azokban a feladattípusokban, amelyekben az emberek továbbra is előnyben vannak. (387)

Válasz – a jólét valóban valamennyit növekszik, (az emberek nagyobb köre tud professzionális szolgáltatásokat igénybe venni) és a látens igények kielégítése (olyan igények, amelyek kielégítésével eddig nem fordultak szakemberhez) is megtörténik – növekvő kereslet. A kérdés a mennyiség, mennyi ilyen feladat lesz?

3. **Létrejönnek-e új feladatok**, amely valóban összetettebb kognitív, manuális és érzelmi képességeket igényel. Valamint az „erkölcsi” feladatok a szakmai munkában hangsúlyosabban szerepelhetnek, mint más ágazatokban.

Válasz: bizonyára keletkeznek új feladatkörök, és valóban nem minden adható át a gépeknek.

Következtetés: Susskind szerint az 1. trendet nem fogja teljes mértékben kompenzálni a 2. és 3. trend – lesz némi technológiai munkanélküliség a professziók körében is, bár nem tudni hogy mekkora, és főként nem tudni mennyi idő alatt zajlik ez le.

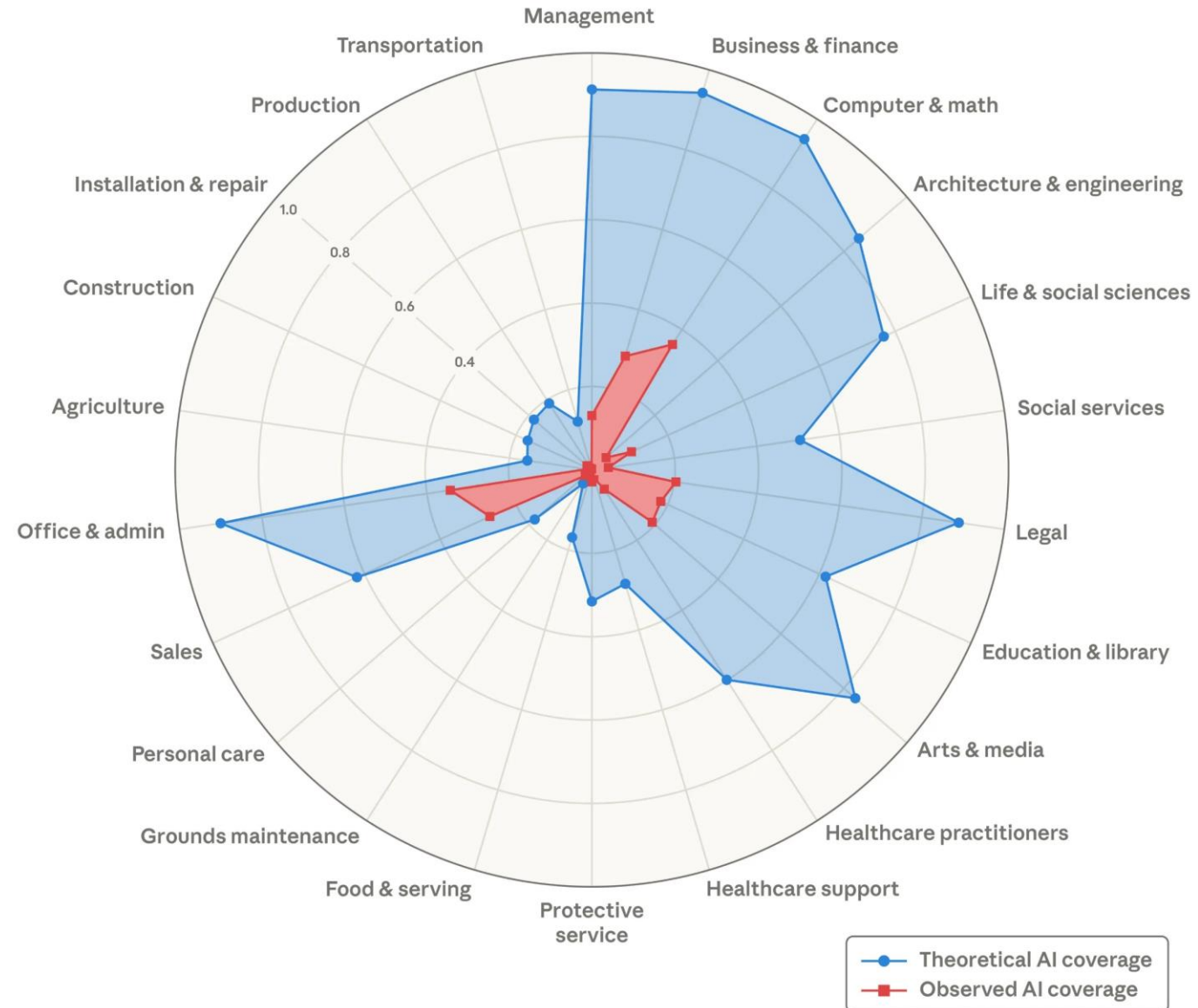
Prognózisok

Az Anthropic elemzése*

- Az ún. O.NET adatbázist vette alapul, amely 800 szakma feladatszintű bontását tartalmazza
- Megbecsülte, hogy melyek azok a feladatok, amelyeknél legalább 2x gyorsulást tesz lehetővé, melyek amelyeknél csak további célszoftverekkel, és melyek azok, ahol nem lehet helyettesíteni.
- Ezután az Anthropic összevetette ezt a saját használati statisztikáival, és nagyfokú egyezést talált.

* <https://www.anthropic.com/research/labor-market-impacts>

Theoretical capability and observed usage by occupational category

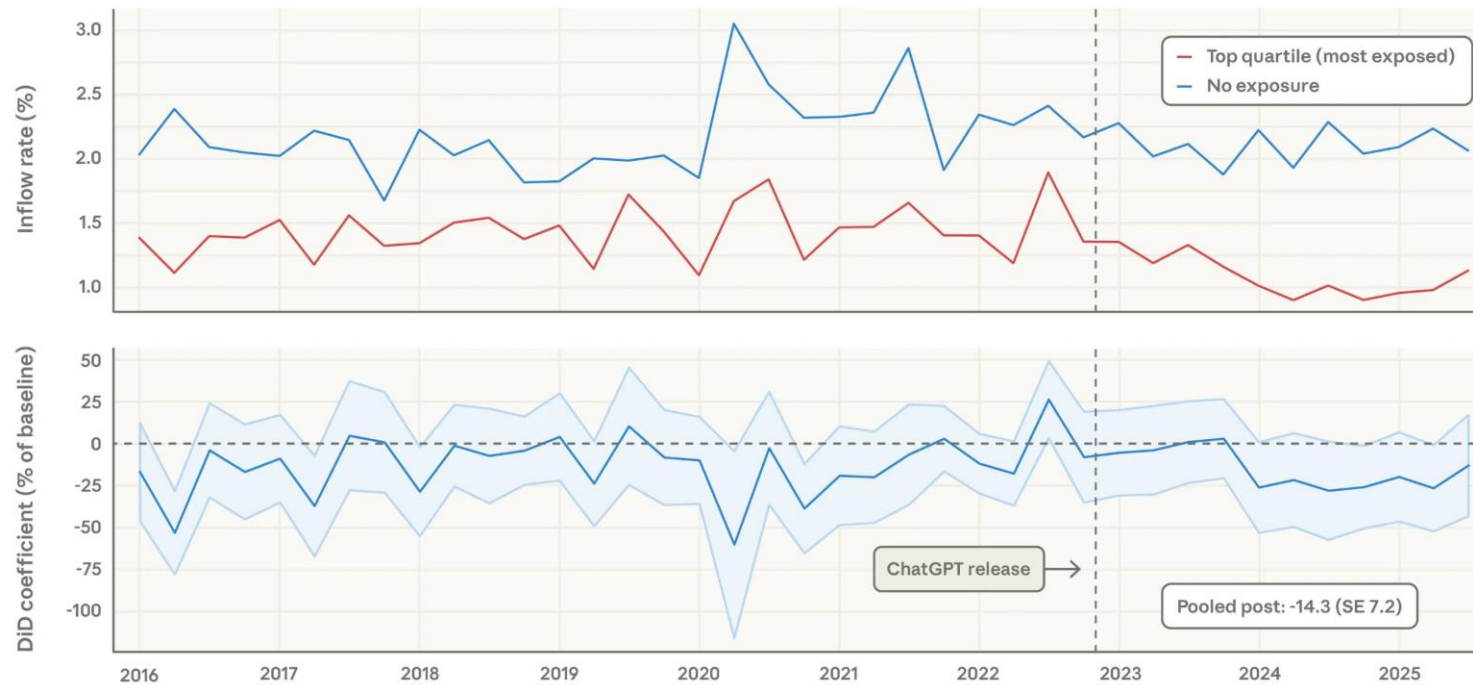
A legjobban kitett szakmák

Most exposed occupations

Occupation	Observed exposure	Leading automated task
Computer programmers	74.5%	Write, update, and maintain software programs
Customer service representatives	70.1%	Confer with customers to provide info, take orders, handle complaints
Data entry keyers	67.1%	Read source documents and enter data into systems
Medical record specialists	66.7%	Compile, abstract, and code patient data
Market research analysts and marketing specialists	64.8%	Prepare reports of findings, illustrating data graphically and translating complex findings into written text
Sales representatives, wholesale and manufacturing, except technical and scientific products	62.8%	Contact customers to demonstrate products and solicit orders
Financial and investment analysts	57.2%	Inform investment decisions by analyzing financial information to forecast business, industry, or economic conditions
Software quality assurance analysts and testers	51.9%	Modify software to correct errors or improve performance
Information security analysts	48.6%	Perform risk assessments and test data processing security
Computer user support specialists	46.8%	Answer user inquiries regarding computer software or hardware operation to resolve problems

Egy helyen van változás – a kitett munkakörökben kevesebb fiatal vesznek fel

New job starts among workers age 22-25 in occupations with high and no AI exposure

De ennek lehetnek más okai is.

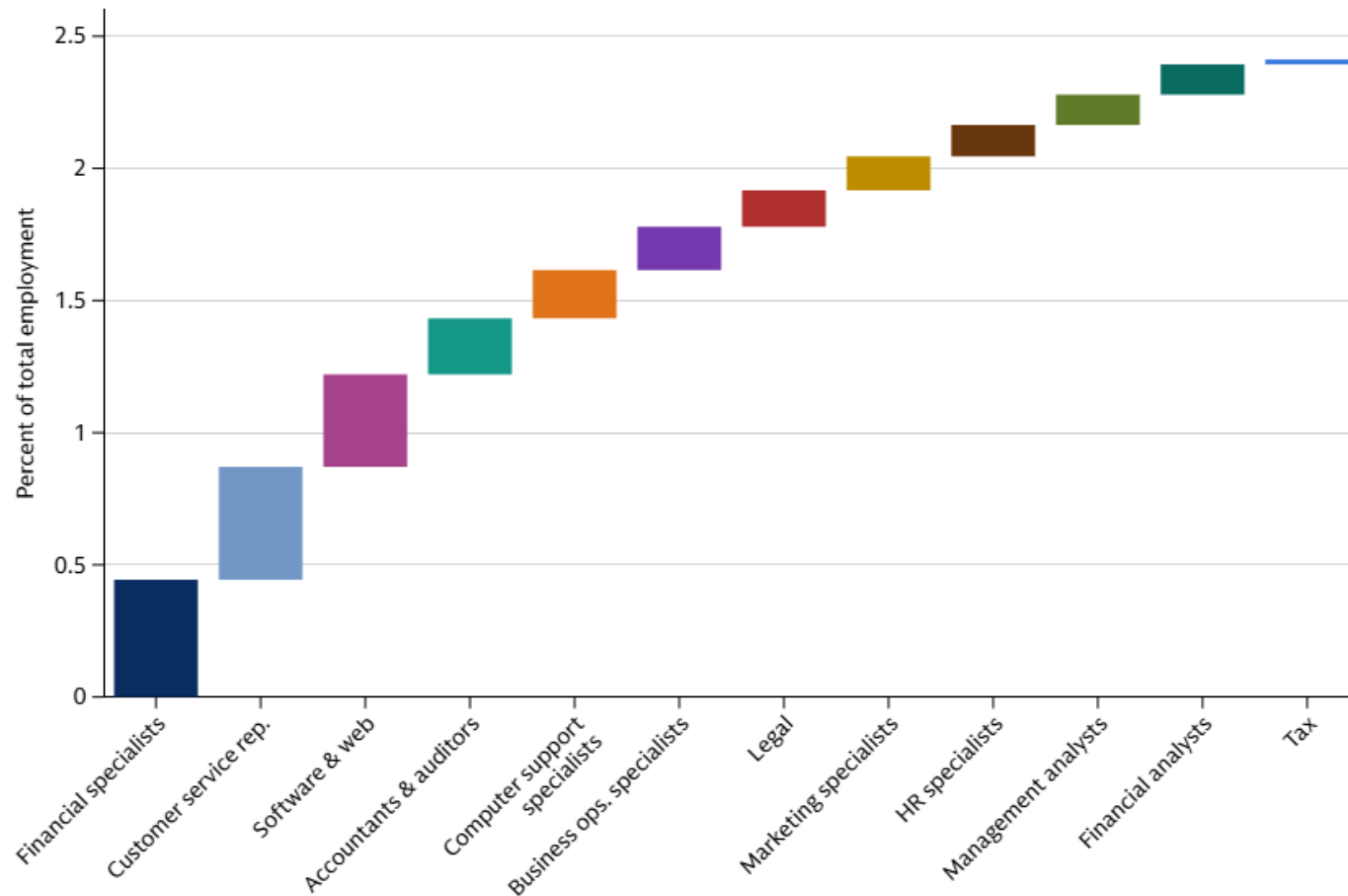
A Goldman Sachs szakértői jelentése*

- A széles körű munkahelyvesztéssel kapcsolatos aggodalmak ellenére a mesterséges intelligencia bevezetése várhatóan csak szerény és viszonylag átmeneti hatással lesz a foglalkoztatási szintre.
- A Goldman Sachs Research becslése szerint a munkanélküliség fél százalékponttal fog növekedni a mesterséges intelligencia átmeneti időszakában, mivel az elbocsátott munkavállalók új pozíciókat keresnek.
- Ha a jelenlegi mesterséges intelligencia felhasználási eseteket kiterjesztenék a gazdaság egészére, és a foglalkoztatást a hatékonyságnövekedéssel arányosan csökkentenék, az amerikai foglalkoztatás becslések szerint 2,5%-át fenyegetné a kapcsolódó munkahelyvesztés veszélye.
- A mesterséges intelligencia miatti elbocsátás nagyobb kockázatának kitett foglalkozások közé tartoznak a számítógépes programozók, a könyvelők és könyvvizsgálók, a jogi és adminisztratív asszisztensek, valamint az ügyfélszolgálati képviselők.

* <https://www.goldmansachs.com/insights/articles/how-will-ai-affect-the-global-workforce>

Early evidence from use cases where AI is driving productivity gains suggests that at most 2.5% of employment is at risk of automation today

Employment displacement implied by AI productivity anecdotes

Source: Haver Analytics, data compiled by Goldman Sachs Research

Jogászok

Vélemények pro

“Manapság ahhoz, hogy valaki hatékony ügyvéd legyen, nemcsak jogi érzékre, hanem üzleti érzékre és technológiai érzékre is szükség van.”
(Colin Levy: The Legal Tech Ecosystem: Innovation, Advancement & the Future of Law Practice, Ramses House, 2025)

“Magam is kipróbáltam, megkértem, hogy magyarázza el, mit jelent az üldöztetéstől való megalapozott félelem egy menedékjogi ügyben – majd megkértem a férjemet, aki bevándorlási ügyvéd, hogy értékelje a választ. „Minden rendben van” – mondta, hozzátéve, hogy amit a bot készített, az világosabb, mint néhány írás, amit valós szakemberektől látott.” [Jenna Green: Will ChatGPT make lawyers obsolete? (Hint: be afraid) Reuters.com, 2022.12.09.]

Top Tier Law Firm Cancels Summer Associate Program Citing "Impact of AI"

Published on 2025-04-01 by [Legaltech Hub](#)

- Ez egy áprilisi tréfa.
- De néhányan simán komolyan veszik és valószínű forgatókönyvnek tekintik.

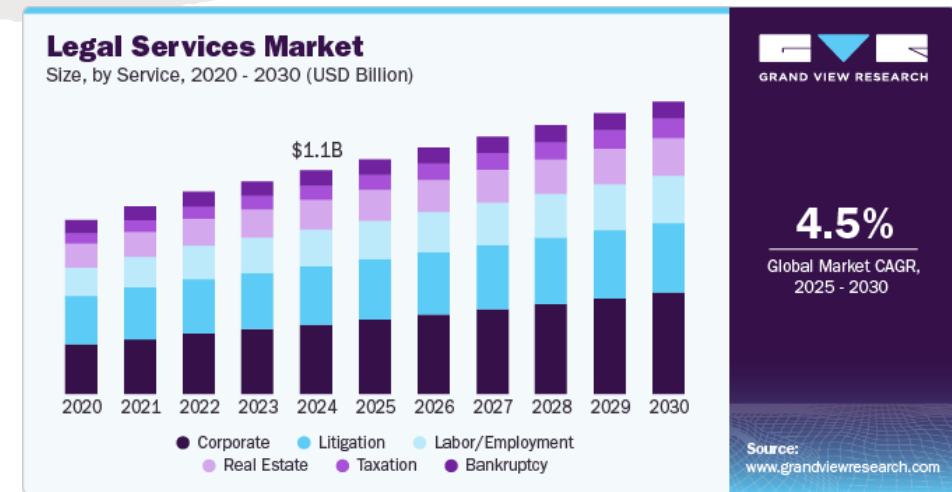
Vélemények kontra

“A jogi asszisztens problémája, hogy a munka 95%-át ugyan elintézheti, de a 100%-ot nem – ami azt jelenti, hogy az ügyvédnek továbbra is képben kell lennie a folyamattal. És ez még nem minden. Az ügyvédnek mostantól át kell néznie az AI-asszisztens által generált összes tartalmat, hogy megbizonyosodjon arról, hogy az nincsen tele hallucinációkkal (amelyektől szinte lehetetlen megszabadulni), és sok esetben ez sokkal (sokkal) drágább lesz, mint pusztán egy szabványos szerződéses sablon használata.” (Egy vélemény a Redditről egy Harvey-ról szóló thread-ben)

“Ez nem javítható, [a hallucinációk] mert a technológia és a javasolt felhasználási esetek közötti inherens eltérésből fakad.” (Emily Bender, linguistics professor and director of the University of Washington’s Computational Linguistics Laboratory – apnews.com)

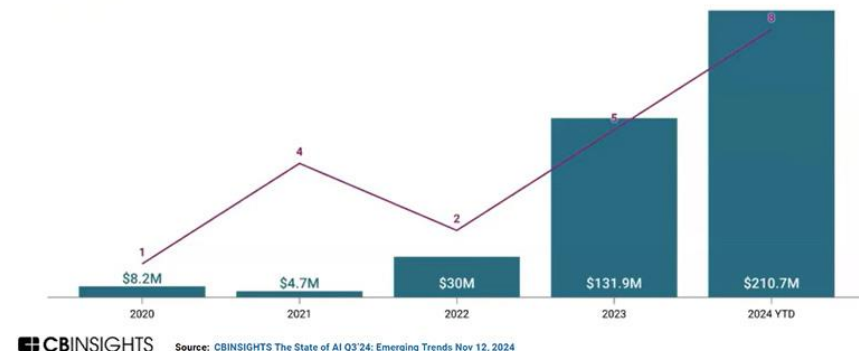
A jog automatizálását befolyásoló tényezők – a jogi szolgáltatási iparág

- A „legal services industry” nagyjából a világ teljes GDP-jének 0,91%-a – kicsi iparág (bár ez változó, az USA-ban 1,35%, míg Németországban 0,73%)
- Összehasonlítva mondjuk a pénzügyi szolgáltatásokkal, amely 29%, vagy a turizmussal, amely 9,1% ez nem elég nagy ahhoz, hogy az MI fejlesztések ide koncentrálódjanak. Inkább adaptálja a máshol kifejlesztett megoldásokat
- Bár szép növekedési kilátásai vannak (4-5% növekedés évente), és befektetés is egyre több áramlik ide
- Növekedést hajtó faktorok – compliance, a perek komplexebbé válása, a nagy cégek és a kormányzat mint megrendelő szerepének erősödése
- Nemcsak a teljes iparág mérete kicsi, hanem ezen belül a jellemző üzemméret is kicsi: nem elég nagy ahhoz hogy hatékonyan lehessen automatizálni.
- Ez alól éppen az állami szervezetek jelentik a kivételt (nagy méret, nagy volumenek), de ők nincsenek közvetlen piaci nyomás alatt. (Nem a bevételeikből élnek)

Legal AI agents and copilots see growing investor attention

Equity funding and deals

A Thomson Reuters jelentése*

- A jogi szakemberek egyre inkább alkalmazzák a GenAI eszközöket a termelékenység növelése, a munkafolyamatok egyszerűsítése és az ügyfélszolgálatok javítása érdekében, miközben úgy vélik, hogy az a következő öt évben központi szerepet fog játszani szervezetük munka folyamatában.
- A válaszadók 26%-a állítja, hogy már használja a GenAI-t, szemben a 2024-es jelentésben szereplő 14%-kal.

FIGURE 7:

Top reasons why GenAI *should* be applied to work

Source: Thomson Reuters 2025

- <https://legal.thomsonreuters.com/blog/genai-report-executive-summary-for-legal-professionals-tri/#key-findings-from-the-new-report>

Következtetések

- A jelentés adatai szerint a vállalati jogi ügyfelek 59%-a és a kormányzati jogi ügyfelek 44%-a szeretné, ha külső cégeik GenAI-t használnának.
- Ami még érdekesebb, az ügyvédi irodai ügyfelek 71%-a nem tudja, hogy cégük használ-e GenAI-eszközöket a munkája során.
- A jogi területen a mesterséges intelligencia jövője nem az ügyvédi szakmai tudás felváltásában rejlik, hanem abban, hogy olyan eszközökkel egészítse ki, amelyekkel gyorsan hozzáférhetnek, elemezhetik és szintetizálhatják a jogrendszer alapját képező hatalmas mennyiségű jogiforrást.
- A jogi szakembereknek és szervezeteknek elkötelezettek kell lenniük amellett, hogy sikeresen beépítsék a mesterséges intelligenciát és annak előnyeit a gyakorlatukba.

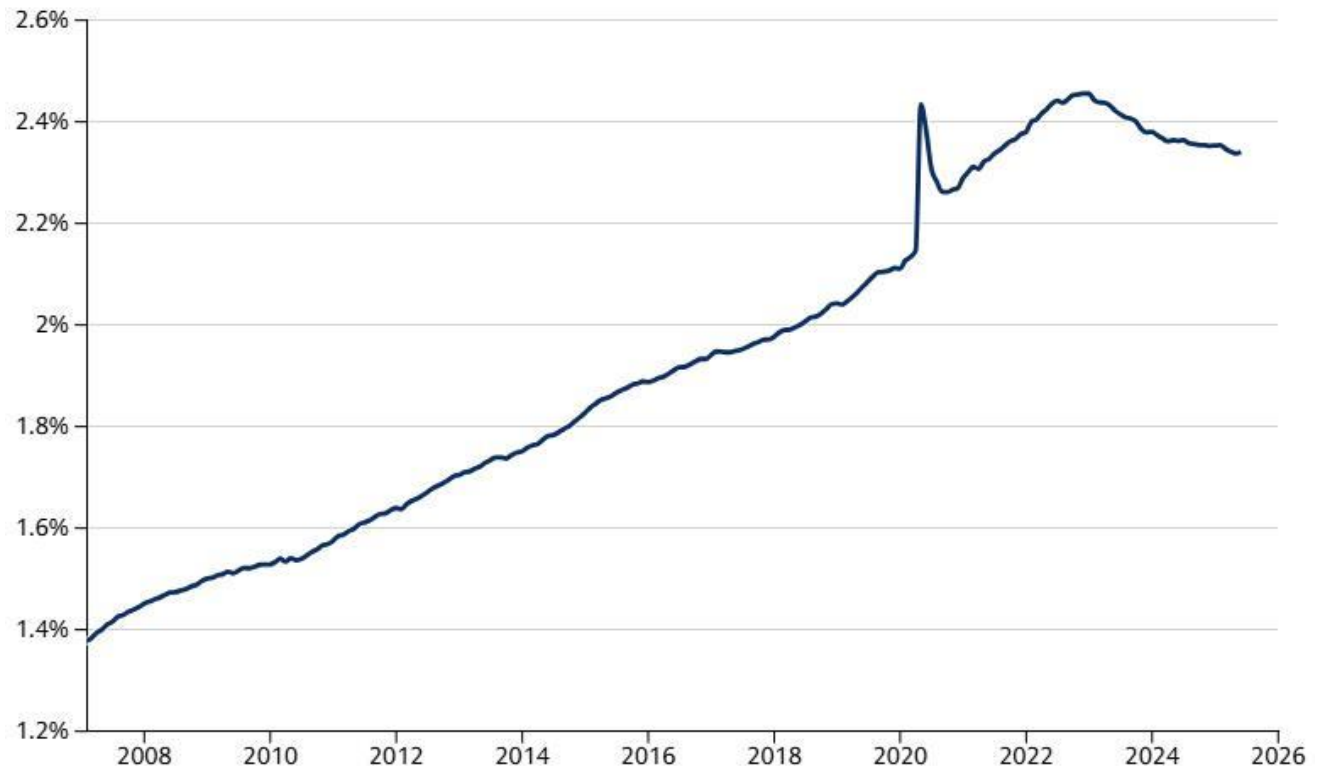
Programozók

Programozók

- A technológiai szektorban dolgozók aránya a teljes foglalkoztatáson belül csökkent 2023-24-ben

Tech's employment share has declined below trend

Tech sector share of total employment

Source: US Bureau of Labor Statistics, Haver Analytics, Goldman Sachs Research
Note: Tech refers to the software publishers, data processing and related, web search and related, and computer systems design subsectors.

Goldman
Sachs

A mesterséges intelligencia alkalmazása a programozásban

- 2025-ös Stack Overflow fejlesztői felmérés szerint a fejlesztők 84%-a már használ vagy tervezi használni a mesterséges intelligencia által támogatott eszközöket a munkafolyamataiban, szemben a 2024-es 76%-kal.
- A nagyszabású fejlesztői telemetria azt mutatja, hogy a mesterséges intelligencia által generált kód az összes kód mintegy 26,9%-át tette ki 2026 elején, 4,2 millió fejlesztő elemzése alapján.

Michael J. Littmann

- Andrej Karpathy, a mesterséges intelligencia jelenlegi hullámának egyik építészje kijelentette: „A legforróbb új programozási nyelv az angol.”
- Szkeptikus vagyok azzal az elképzeléssel kapcsolatban, hogy a kódolási tapasztalattal nem rendelkező emberek könnyedén használhatnának nagy nyelvi modelleket a kódoláshoz.
- Az első a **hallucináció** problémája.
- Másodszor, valószínűleg meglehetősen **nehéz szavakba önteni a feladatok leírását, még akkor is, ha az emberek egyébként ismerik ezeket a feladatokat.** Ennek a koncepciónak nyilvánvalónak kell lennie bárki számára, aki megpróbált már összerakni egy bútort pusztán szöveges utasítás alapján.
- Harmadszor, ha a programozást tágabb értelemben úgy tekintjük, mint egy számítógépet rákényszerítünk hogy a kívánt viselkedést tanúsítsa. Ez azonban azt sugallja, hogy végső soron **azokat a személyeket, akik eldöntik, hogy milyeneknek kellene lenniük ezeknek a viselkedéseknek nem helyettesíthetjük.** Vagyis a generatív mesterséges intelligencia segíthet a kívánt viselkedés közvetlenebb kifejezésében olyan formában, amelyet a tipikus számítógépek képesek végrehajtani. **De nem tudja kiválasztani a célt helyettünk.**

Will AI Render Programming Obsolete?

It's exhilarating to think that, with the help of generative AI, anyone who can write can also write programs. It's not so simple.

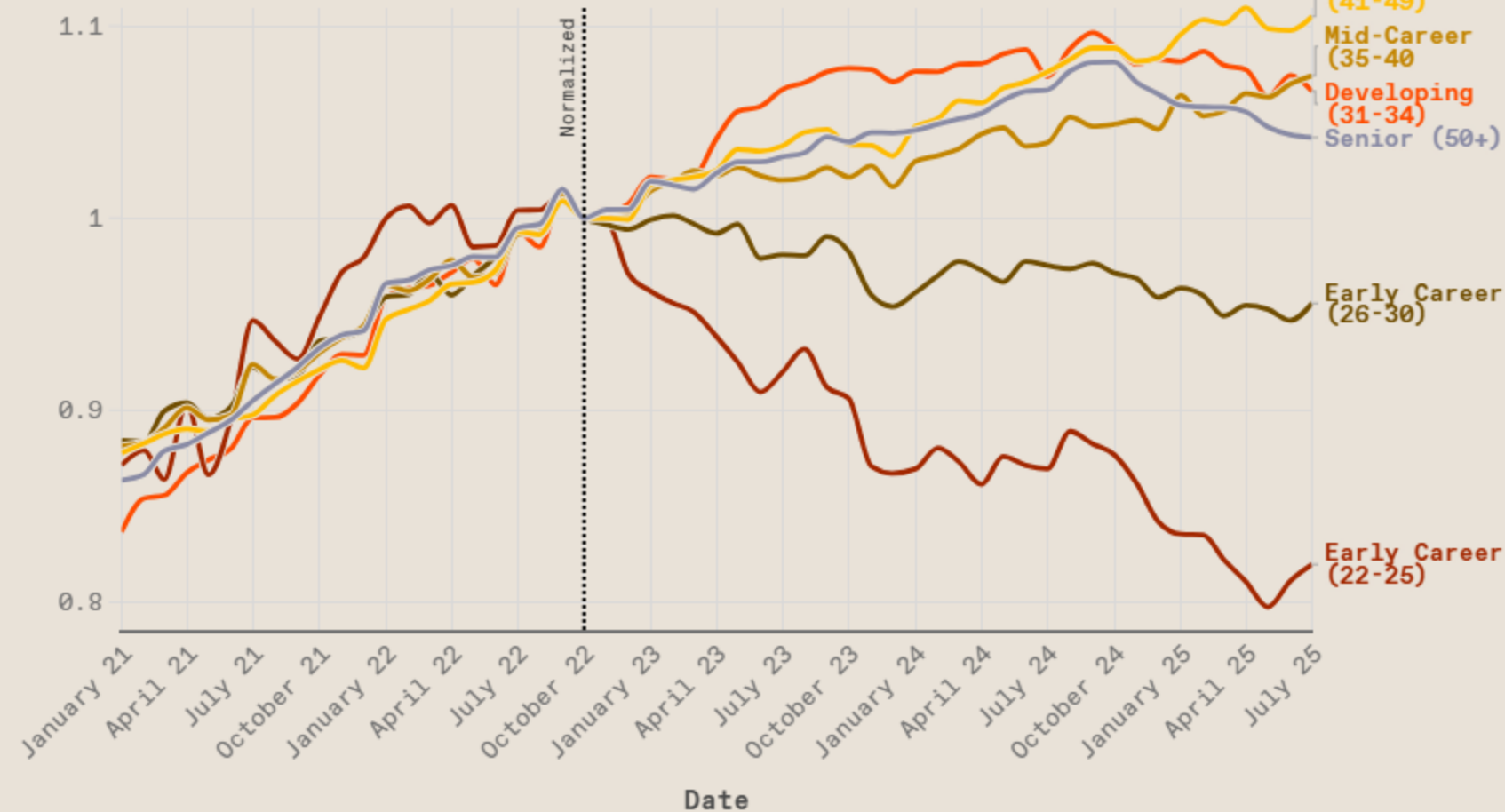

https://thereader.mitpress.mit.edu/will-ai-render-programming-obsolete/?utm_source=chatgpt.com

Software Developer Headcount Over Time By Age Group

All

Headcount

Source: [Stanford Digital Economy Lab](#)

IEEE Spectrum

Egy amerikai informatikai kar következtetései az AI és az IT munkakörök kapcsolatáról*

- A mesterséges intelligencia ismerete elengedhetetlen.
- A mesterséges intelligencia működésének, korlátainak és etikai vonatkozásainak megértése elengedhetetlen lesz minden számítástechnikai szerepkörben.
- A belépő szintű munkakörök átalakulnak, nem tűnnek el. A generatív mesterséges intelligencia automatizálhat bizonyos programozási feladatokat, de az emberi problémamegoldás és felügyelet továbbra is kritikus fontosságú.
- A hibrid karrierek fellendülőben vannak. A számítástechnikai készségek olyan területekkel való kombinálása, mint az egészségügy, a pénzügy, az autóipar és a védelem, új lehetőségeket nyit meg.
- Az etikai súlypontú és a kritikai gondolkodás minden eddiginél fontosabb. A mesterséges intelligencia fontos kérdéseket vet fel az elfogultsággal, az adatvédelemmel, a biztonsággal és az energiafelhasználással kapcsolatban.
- A mesterséges intelligencia a növekedés motorja. Míg egyes munkakörök hanyatlásnak indulnak, mások növekedni fognak, és az új, mesterséges intelligencia által vezérelt munkakörök felülmúlják a megszűnőket.
- <https://www.mtu.edu/computing/ai/career-affects/>

Érvek a szakmák eltűnése ellen

„Elméleti” érvek a teljes diszrupció ellen (általános érvek)

- („Még korai” érv) A jelenlegi állapot lassan változik. Az átmeneti időszakban is kellenek szakemberek.
 - „Jobs do not vanish in an instant. They wither more gradually. An entire job disappears only if the full bundle of tasks that make it up are lost and not replenished with new ones.”
- („Az emberi tűzi a célokat” érve) Célokat nem tud tüzni a gép, a célokat az ember kell hogy tüzze. Minden szakmában vannak célok, ezeket később is ember kell hogy tüzze. (Vagy segítse az ügyfelét a céltűzésben.)
- („A morális döntéseket nem hozhatják gépek” érve) Négy képessége van a szakembereknek: Kognitív, Affektív, Manuális, Morális – tkp. az első háromban a gépek simán tudják helyettesíteni az embereket, a negyedikben azért nem mert nem elszámoltathatók. Itt valóban hátrány, hogy nincsen szabad akaratuk, agency-jük. Bónusz érv: a manuális képességekben a gépek még sehol nincsenek!
- („A véges erőforrások” érve) a gépesítés és az MI is a föld erőforrásainak egyre hatékonyabb (kizsigerlőbb?) kihasználásához vezet. Ez pedig VÉGES erőforrás.

Érvek a teljes diszrupció ellen (az LLM-ekkel kapcsolatos konkrét érvek)

(„A helyes promptolás szakterületi tudást igényel” érve) Ahhoz hogy helyes eredményt kapjunk jó promptok kelljenek. A jó prompt nem más, mint mély domain ismerettel készített prompt

(„Az output ellenőrzése szakterületi tudást igényel” érve) Ahhoz, hogy a rendszer outputjainak jóságát ellenőrizni tudjuk szintén szakterületi tudás kell.

Létrejönnek új szakmák is*

- MI-trénerek : az MI-rendszerek tanításáért felelős emberek. Biztosítják, hogy a MI-algoritmusok pontosak és hatékonyak legyenek, valamint új MI-alkalmazásokat és -rendszereket fejlesztenek.
- Adatelemzők és tudósok: A MI-rendszerek által generált adatok mennyiségének növekedésével egyre nagyobb az igény olyan személyekre, akik képesek elemezni és értelmezni ezeket az adatokat. Az adatelemzők és a tudósok MI-eszközöket használnak az adatok elemzésére, valamint olyan minták és összefüggések azonosítására, amelyek segíthetnek a vállalkozásoknak jobb döntések meghozatalában.
- Ember-gép együttműködési koordinációs (csapat-) menedzserek: Ahogy a MI egyre inkább integrálódik a munkahelyekbe, egyre nagyobb az igény olyan személyekre, akik képesek kezelni az emberek és a gépek közötti interakciót. Az ember-gép csoportosulási menedzserek biztosítják, hogy a MI-rendszerek hatékonyan működjenek együtt az emberi munkavállalókkal, növelve a termelékenységet és a hatékonyságot.
- MI-etikai és -policy szakemberek: Ahogy a MI egyre elterjedtebbé válik, egyre nagyobb az igény olyan személyekre, akik képesek kezelni a MI etikai és szabályozási vonatkozásait. A MI-etikai és -policy szakemberek biztosítják, hogy a MI-rendszereket felelősségteljes és etikus módon fejlesszék és használják.
- *forrás: Innopharma Education. <https://www.innopharmaeducation.com/blog/the-impact-of-ai-on-job-roles-workforce-and-employment-what-you-need-to-know>

... és még egy érv a szakmák eltűnése ellen

- Susskind elmélete nem számol azzal, hogy az embernek nem csak a tudása, hanem a rendelkezésre álló ideje is véges.
- Hiába egyszerű burkolni, és könnyen elsajátítható a YouTube-ról, ha nincsen időm ezzel foglalkozni, akkor meg fogok valakit ezzel bízni.
- Ugyanez igaz a jogi problémák megoldására is. Hiába „van ott a tudás valahol” ezt meg kell találni, meg kell érteni, az ügyet el kell indítani. Lehet hogy nem azért nem írok meg egy kérelmet *mert nem tudom hogy kell*, hanem *mert nincsen időm rá*.

Mi legyen az egyetemi oktatással?

Mi legyen az egyetemmel?

- Niall Ferguson brit történészprofesszor június 20-i substack bejegyzése
- Neal Stephenson amerikai sci-fi szerző, Anathem c. könyvére utal, amelyben a tudósok egy atomháború után el vannak zárva a fejlett technológiáktól.

Mi csinált egy oxfordi egyetemista a 80-as években?

- 1. Bőséges mennyiségű olvasmányt olvasott (hetente öt könyv, öt cikk).
- 2. Gondolkodott (a hosszú séták segítenek ebben).
- 3. Írt (hetente egy-két kézzel írott esszé).
- 4. Vitatkozott (egy-két szemináriumon, gyakran egy tapasztaltabb hallgatóval).
- 5. Tiszta fejjel gondolkodott stresszes időben (a záróvizsgák hetente tíz háromórás dolgozatból álltak).
- 6. Különbséget tett a sületlenségek és a valódi tartalmak között.
- 7. Együtt élt és együttműködött a kortársaival.
- 8. Szűkös költségvetésből élt.

Mi a megoldás?

1. Hozz létre egy elkülönített teret, amelyben a hagyományos tanulási módszerek fenntarthatók, és amelyből minden eszköz ki van zárva. Nevezd ezt „kolostornak”.
2. Tegyük fel, hogy a kolostoron kívüli összes tanulás MI-vel (LLM) fog történni. Nevezd ezt „úrhajónak”.
3. A kolostoron belül szánj időt a) nyomtatott könyvek olvasására, b) szövegek és problémák megvitatására, c) esszék és feladatsorok írására tollal és papírral, valamint d) szóbeli és írásbeli vizsgákon keresztüli értékelésre.
4. Követeld meg, hogy a kolostorban töltött idő körülbelül napi hét óra legyen, időt hagyva az úrhajón, valamint a szünetekben a mesterséges intelligencia használatára.
5. Vizsgáld felül a felvételi eljárásokat annak biztosítása érdekében, hogy az egyetem olyan hallgatókat vonzzon, akik képesek megbirkózni a kolostor fegyelmével, valamint az úrhajó korlátlan lehetőségeivel.

Milyen legyen az Egyetem?

- Ha komolyan vesszük Susskind elméletét, akkor csak egy átmeneti időszakról beszélünk, nagyjából a következő 20-30 évről. Mivel eddigre a szakmák eltűnnek, az egyetem mint intézmény is eltűnhet.
- Ebben az időszakban meg kell tanítanunk az MI helyes használatára a hallgatókat, ami nem más mint elsősorban a jó öreg szakterületi tudás.
- Ha ezt nem tanulják meg akkor rossz kérdésekre fognak rossz válaszokat kapni. Ennyiben Fergusonnak igaza van.
- Közben erősítenünk kell az etikai és a csoportos feladatmegoldó képességeket, amelyek egyre fontosabbak lesznek.

Következtetések

- Valószínűleg igaz Roy Amara kijelentése: hajlamosak vagyunk egy technológia hatásait túlbecsülni rövid távon és alulbecsülni hosszú távon.
- Ez természetes: annyiféle hatás (nemcsak technológiai) érvényesül, hogy lehetetlen 40-50 éves időtávon pontosan jósolni.
- Ez igaz a munkaerőpiaci folyamatokra is.
- A Chat GPT megjelenése óta már több mint 3 éve eltelt, és eddig nem forgatta fel a munkaerőpiacot.
- Néhány munkakörnél nagyon komoly változásokat fog okozni, de ez egyelőre a junior munkakörök csökkenő számán látszik csak.
- Ugyanakkor szinte biztos, hogy létrejönnek majd új munkakörök is, és az ember-gép munkamegosztás is meg fog változni – több és bonyolultabb feladatokat bízunk a gépekre, de a felszabaduló időben az igazán emberi tevékenységek mennyisége nőni fog.
- A jelen kérdéseiben a hosszú táv félrevezető tanácsadó. Hosszú távon ugyanis mind halottak leszünk. (John Maynard Keynes)
- 'It is difficult to make predictions, especially about the future.' (Yogi Berra – baseball player, champion, and philosopher)

